

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Projekta Nr.	6.1.1.2/25/A/001
Projekta nosaukums	Pētniecībā un inovācijās balstīti risinājumi kūdras nozares virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku, veicinot Latvijas dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu
Projekta ieviešanas aktuālā informācija	01.09.2025.-30.11.2025.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (LBTU) septembrī ir uzsākusi jaunu pētniecības projektu PeatTransform “Pētniecībā un inovācijās balstīti risinājumi kūdras nozares virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku, veicinot Latvijas dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu”, kura mērķis ir atrast ilgtspējīgus risinājumus Latvijas kūdras nozares attīstībai.

Projekts vērsts uz to, lai līdz 2050. gadam kūdras nozare kļūtu klimatneitrāla – tas nozīmē būtiski samazināt emisijas un vienlaikus saglabāt nozīmīgu ieguldījumu Latvijas ekonomikā un reģionu attīstībā.

Šis ir plaša mēroga sadarbības projekts starp zinātniekiem un kūdras nozares pārstāvjiem. Izmantojot jaunākās tehnoloģijas un zināšanas, pētnieki pētīs, kā samazināt emisijas kūdras ieguves procesā, kā jēgpilni izmantot jau iegūtās teritorijas, kā radīt jaunus produktus ar augstu pievienoto vērtību un mazu oglekļa pēdu, kā arī kā labāk aizsargāt dabu un ūdens kvalitāti.

LBTU uzdevumi projektā ir izveidot un koordinēt demonstrācijas teritorijas, kur reālos apstākļos varēs izmēģināt dažādus risinājumus, piemēram:

- kā mainās SEG emisijas dažādos kūdras ieguves vai zemes apsaimniekošanas scenārijos;
- kā darbojas metodes kūdras teritoriju atjaunošanai;
- kā uzlabot ūdeņu kvalitāti un mazināt piesārņojumu.

Pētnieki jau ir sākuši kūdras datu inventarizāciju Latvijā un veido metodiku, kas ļaus salīdzināt kūdras ar citiem, vietējos resursos balstītiem substrātiem. Tas palīdzēs precīzāk saprast, kuros gadījumos kūdras iespējams aizstāt ar atjaunojamiem materiāliem.

Projekta īstenošanas gaitā tiks radītas arī zināšanas par to, kādas sociālās un ekonomiskās sekas rada kūdras ieguve un tās samazināšana — īpaši reģionos, kuros šī nozare nodrošina darba vietas un ienākumus.

Kopumā projekts ļaus saprast, kā panākt līdzsvaru starp klimata mērķiem, dabas aizsardzību, ekonomiku un cilvēku dzīvi pieredzes bagātajos kūdras reģionos.

PeatTransform īsteno vairākas Latvijas zinātniskās institūcijas — LVMI “Silava”, LBTU, LU, RTU, Vides risinājumu institūts, Dārzkopības institūts un Agroresursu un ekonomikas institūts.

Projekts norit no 2025. līdz 2029. gadam ar kopējo finansējumu 5,6 miljonu eiro apmērā (ES un Latvijas valsts budžetalīdzfinansējums).

Informācija publicēta 30.11.2025.